

Sygn. akt II CSK 228/15

## POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa K. B.  
przeciwko R. B.  
o zachowek,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 3 grudnia 2015 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie  
z dnia 5 listopada 2014 r., sygn. akt I ACa 743/13,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.817,-  
(jeden tysiąc osiemset siedemnaście) zł tytułem kosztów  
postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Pozwany R. B. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 listopada 2014 r., zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 10 lipca 2013 r. poprzez zasądzenie od niego na rzecz powódki K.B. kwoty 165.801 zł z ustawowymi odsetkami oraz oddalającego apelację powódki w pozostałym zakresie – w odniesieniu do orzeczenia reformatoryjnego.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Pozwany opart wnioski na przyczynach wskazanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c., podnosząc, że za zasadnością przyjęcia skargi przemawia konieczność rozwoju orzecznictwa na gruncie przepisów o przekazaniu gospodarstwa rolnego następcy.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.), które wiąże się z określonym przepisem prawnym i ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej i innych podobnych spraw, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). W zasadzie powinno to być zagadnienie nowe, o charakterze rzeczywistym, a nie teoretycznym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębne, pogłębione wywody wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności, uzasadniających przyjęcie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.).

Natomiast powołanie się na przesłankę istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa – mimo wystąpienia takiej potrzeby – nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, zawierającej szczegółowe omówienie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze, przytoczenia odpowiednich orzeczeń i wyjaśnienia, na czym owe rozbieżności polegają (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07,

OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.).

Z kolei przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia.

Argumentacja przedstawiona przez skarżącego tylko w sposób ogólny odnosi się do poszczególnych przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania. Brakuje w niej wyodrębnionych wywodów na poparcie kolejnych przesłanek z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Przede wszystkim pozwany nie sformułował żadnego konkretnego zagadnienia prawnego, ograniczając się jedynie do wskazania grup problemów wiążących się z przekazaniem gospodarstwa rolnego następcy. Skarżący powołuje się wprawdzie na rozbieżne orzecznictwo Sądu Najwyższego, jednak nie konstruuje na jego podstawie uzasadnienia wskazującego na rzeczywiste istnienie odrębnych stanowisk, możliwości dokonania odmiennej wykładni w odniesieniu do zbliżonych stanów faktycznych i prawnych. Ponadto nie odniósł się w uzasadnieniu w ogóle do przesłanki oczywistej zasadności skargi, nie powołując nie tylko jakiego przepisu prawa dotyczyć miałyby naruszenie, ani na czym miałyby polegać w świetle okoliczności sprawy.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 i 2 k.p.c. *a contrario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania oraz orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 w zw. z art. 398<sup>21</sup> i art. 391 § 1 k.p.c.).